

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓH. V. T. AL:

Debreczen, Főér. 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Zászlóbontások.

— június 14.

A Hungária-szálló egy újabb politikai nagy esemény bölcsője lett, ott kapta első kurta ingecskéjét s ott helyeztetett a 18-ak kebelére gróf Apponyi Albert új ellenzéki programja, mely annyi hamleti töprengés s előre-hátra lépkedések után, nagy vajadások közt mégis csak megszületett, immáron világon levőnek mondható.

A személyes tisztelők karjaiba helyezett program szép szólamok bodros főköztöjében és keresztelési alkalmatosságra készült, gazdagon himzett terítőjében már a jászberényi nagy közönség keblének vonzalmát is megnyerte.

Valamelyik kaján ujság a nagy politikai események kürtölésének kapcsán világgá bocsájtotta azt a szenzációs hírt is, hogy a nagy keresztelési alkalmatosságra az Ugron frakció vezére és a néppárt egyik jeles tagja Jászberénybe utaznak. Semmi különösét abban nem találunk. A mostani zászlóbontások kerete sok mindent képes összefoglalni; különös keretek ezek, gyári jelmondatuk: „vakulj magyar, ne láss tót!”

Arról is volt szó a hirdásban, hogy a 18-ak azonnal 22-re dagadnak, mihelyst a jászberényi kürt megszólal; nem kételkedünk felette,

hogy ez a nagy mérvű kiterjedés már végbe is ment, hiszen a szó hatalma csodákra képes. Am, midőn e nagy lélekzetű hiradásokat vesszük, keserű gondolat támad bennünk: az a keserű gondolat, hogy az újabb zászlóbontások vajjon nem arra valók-e, hogy még inkább széttagolják ezt a mi sok csapással látogatott szegény nemzetünket?

Az ellenzéki zászlót ragadott férfiak jóhiszeműségében nem kételkedünk, a politikai éleslátás pythia székébe kicsinységünknel fogva nem ülhetünk, sem az egyiket, sem a másikat nem is akarjuk tenni, de népünk bajainak közvetlen ismerete és érzése mellett akarjuk szavunkat felemelni; és pedig abban az irányban, hogy az által a függetlenségi és 48-as párt öntudata, önbizalma, összetartása, cselekvési képessége erősödjön, növekedést vegyen.

Az egymást megbecsülés elvét senkivel szembe sem tévesztjük szemünk előtt, vallásunkkal együtt szívünkhöz forrott: „Amit nem kívánsz magadnak, te se tedd embertársadnak”: de! és ez egy nagy de — azt ki kell mondanunk, hogy szerencsétlenségnek tartanók nemzetünkre nézve, ha akár a most alakult pártok is — Ugronékról és Rakovszkyékról nem szólva — zsákmányt ejtenének a függetlenségi és 48-as pártban.

Ha a nép jólét emelésében és csonka alkotmányunk fejlesztésében sikeres lépéseket akarunk tenni, nem pártocskákra van szükségünk, melyeket a közösügyes kihasználó rendszer nagy pókja gyomrának töltelékül előbb-utóbb hálójába kerít, hanem a nagy jövőndő eljövételéig legfőbb szükségünk egy nagy, összetartásban is erős függetlenségi és 48-as párt, mely ha már többre nem mehetünk is ez idő szerint, magas színvonalon álló parlamenti küzdelmével, ha kell, erőlyesebb támadásával is reakényszeríti a kormányt politikai jogaink fejlesztésére s első sorban a nép jólét emelését célzó reformok megvalósítására. Ez utóbbira nagy súlyt helyezünk, mert önérték, valóban hatályos politikát jó létnek örvendő független helyzetű néppel lehet csak csinálni; és aztán épen magyar népünk államfentartás céljából szükséges felsőbbbsége is azt kívánja, hogy minél szélesebb körre terjedjen ki az a néposztály, mely az áldott magyar földre hullá verelytékének gyümölcsét ne harmad, vagy negyed kézből, hanem úgy kapja, hogy minél erősebbé legyen a haza szent földjéhez való ragaszkodása.

Ez irányban a politikai pártok közül a Kossuth Ferencz vezetése alatti függetlenségi és 48-as párt tüzte ki legelőször és leghatározot-

A Vadághyak átka.

Irta: **Ády Endre.**

A Vadághyak keserű és koldus emberek. Valami nehéz és ismeretlen átkot czipelnek nagy időnk óta. Kopnak, tépődnek, esenevészednek és számosodnak.

Ide, Erdély mellé, szint kétszáz év előtt kerültek. Rákóczi után romos és árva volt ez a tájék. Ők csináltak itt emberes világot. Három Rákóczi udvarházat leltek romokban. Három voltak a Vadághyak is. Jöttek pedig a Vág mellől valahonnan s ők tudták, mi okból. Engedelmet kaptak s tanyát vertek a romokon. Itt élnek azóta mindig küzködéssel.

Talán a Vág mellől jött velük az átok is. Körülöttük falu rakódott, familiák jöttek, mentek, fogytak, pusztultak. A Vadághyak sokasodtak s itt maradtak máig. Örökös harcban és örökös vereségben. A vérük mintha vad nomádok vére volna. Lázong, nyugtalankodik, zavarog, mióta csak itt élnek. Valami konok, esztelen düh hajtja a Vadághyakat, minden ellen, ami hatalom. Azért koldusodtak, keseredtek és rongyosodtak el.

Kezdetben rettenetes pörököt folytattak. Aztán daczosan mondták ki, hogy ők nem katonáskodnak. Ahol s amikor csak hatalom és paragrafus szólott, a Vadághyak nemmel és dühvel válaszoltak vissza mindenhol és mindenha.

Mintha valamikor, nagyon régen, belekergették volna őket egy örökös és engesztelhetetlen harcba a felsőséggel. Mintha együgyű lelkeikbe írott parancs ösztökléne őket. A Vadághyak megkopva, elcsenevészedve, elkoldusodva is harcognak még egyre. A vérük hajtja őket. Beszélni sem lehetne már velük. A szabadságharcztól innenső Vadághyak már az irásvetést és betűvetést is éppen csak úgy értik.

A legutolsó nagy időnkben még magasan tartottak. Egy Vadághy volt az, aki Kossuth ellen börtönözött a környékbeli hétszilvafások közt. Szabadcsapatot akart toborozni az ősi, nemesi jogok védelmére. Aztán jött a német világ. Ez, meg ami utána következett, nagy multságára volt persze a Vadághyak vérének. De ez siettette a pusztulást is.

A hatalom egyre nagyobb, követelőbb, erősebb és többszemű lett. A Vadághyak kidőlték a nagyobb-szerű harcokból. Pedig

sokan voltak már. A fél falu Vadághy. Hanem igen megtépett, igen elerőtlenedett emberek ezek már. Csak harczos kedvökben voltak még a régiek.

Ki-kiüznék ugyan még egy-egy végrehajtót a falu hátarából. Olykor a többi magyar keserítésére oláh bírót választanak. A tiszteletes urat is megfenyegetik néha, hogy rágyújtják a házat. Akad egy-egy fiatal Vadághy, a ki sorozás előtt lebaltazza a gyűrűs ujját. De voltaképen már csak szomorú, rejtett, sunyi módon folytatódik a régi, az örökös, a nagy harc.

Pusztulnak a megsokasodott Vadághyak. Kocsis is került már belőlük. Sőt béres is. Földes Vadághy alig van tán kettő. Napszámba járó, részes munkás, feles kapás ma már a legtöbb Vadághy. Vagy husz esztendő óta nincs is már más erejük, mint a dohány. A dohány, mely olyan főségesen, vidáman égően, illatosan terem meg e tájon, hogy füstjének a hire Kolozsvárig s Debreczenig elszáll.

Mióta a harcot s az életet nehezen bírják már a Vadághyak, minden mentsvárjuk a dohány. A legtöbb kukás a faluban és a környéken a Vadághyakból kerül ki. A Vadághyak értik legjobban, miként kell

tabban a zászlót, ezt lobogtatnia és nekünk támogatnunk kell.

Hogy Apponyi a 9-es bizottság álláspontjára helyezkedik, az lelkesítheti Apponyiékat, az igaz lelkesedés abban is magyar szívre mutat, de a nagy jövődűhöz bizton vezető út sem ez, sem más, hanem a függetlenségi és 48-as párt teljes programja melletti állhatatos kitartás; vézna kisdedekből is lehet valami, de emberi számitás szerint az erősebb szervezet nagyobb jövőre nyújt kilátást.

I.

A diplomás asztaloslegény.

— június 14.

Eöry Gyula dr., a Budapesti Hirlapban olvassuk, nyolcz álló esztendeje fogalmazógyakornok a fővárosnál. Lehet, hogy nyolcz esztendő múlva is fogalmazógyakornok lenne, mert nem volt szerencséje. Ezt a szót ebben az esetben latinul protekcionának mondják, a választásokon. Sehogyse tudott előbbre jutni. A hasznos összeköttetések kereséséhez, úgy látszik, nincsen tatentuma. Máshoz azonban, szerencséjére, igen. Szeretett furni, faragni és a gyalupad mellett talán még szivesebben dolgozott, mint az íróasztalnál. Eöry Gyula dr. tehát beállott üres óráiban asztalosinasnak, a helyett, hogy a mellőzés keserű érzésében epekedett volna, megtanulta az asztaloság szép mesterségét, a diplomája mellé most már az asztaloslegény avató levelét is megszerezte s mert a legutolsó tisztviselőválasztáson megint nem volt „szerencséje“, szépen letette a pennát, azt mondta: Isten veled kapufélfá, megyek más műhelybe, ahol a munkámat jobban megbecsülik. Nem inaskodom tovább, amikor legény is lehetek, sőt Isten segítségével mester is. Ha nem polgármester, hát asztalosmester. Becsületos asztalosmesternek becsületos polgármesternél se kisebb a tisztessége, kenyeret meg akárhány asztalosmesternek szelt már nagyobb karéjta sors, mint három diplomás doktornak.

a dohánynyal bánni s a Vadághyak tehetnek róla, ha messze környéken nem fogy a trafik. Éjszakánként a Vadághyak hátán messze elvándorol a jóféle dohány. Nincs az országnak elég zsandára, fináncza ahhoz, hogy a Vadághyak megijedjenek s nincs bíró, aki vallásra bírja őket. Utak közülök már többen is sokan. A dohánykupeczséggel még sem hagyának föl. A régi harc ez a hatalom ellen. Konok és lebirhatatlan. Egymás között is viszálykodnak a Vadághyak. Csak a közös emlékekben s a dohánykupeczségben éreznek együtt. Nem hajt sokat ez a kupeczség. Kevés és gyöngecske a haszna. A híres régi familia ezt műveli mégis. Ezt műveli akármilyen sorban. A kocsis Vadághy is, a béres is, a kukás is, a földesgazda is. Mert ez mégis csak hadakozás, egyre tiltottabb és egyre kényesebb.

Csakugyan, mintha utolsó mentsvárak volna a dohány a Vadághyaknak. A veszedelmes éjszakai portyázások alatt úgy érzik, hogy ők még mindig valakik, akik nem adják be könnyen a derekukat. Ha egymás között viszálykodnak is, az idegenek előtt dioceseknek:

— Jövőre föl vesszük újra a nagy pórt.

Szenzációsnak mi az Eöry Gyula dr. esetét nem tartjuk: az elhatározása, ha ritka is, nem példa nélkül való. Hála Istennek, ma már a művelt embernek is van — magához való esze és nem uralkodik föltétlenül az elméken az a szent téboly, amely a diplomát valami olyan hatalmas bálványnak imádja, hogy a „méltósága“ érintetlenségéért akár éhenhalni is kötelességének ismeri. Szó sincs róla, az a diploma nagyon tisztelni való papiros, mint minden, ami becsületos munkával kenyeret ad: de ha terméketlen, ha meddő, ha nem ad kenyeret és boldogulást, be kell rá mázni, vagy asztalfiába tenni, és más, sikeresebb eszköz után nézni, — legyen az rőf, eke, gyalu, vagy kalapács. — Ez olyan természetes és elemi okosság, hogy diplomás embernek igazán nem nagy sor lehet rá eszelni. — Aminthogy rá is jöttek. Ismerünk és tisztelünk Budapesten egy diplomás ügyvédet, aki egy nagy fűszerkereskedést vezet, egy konfekciót, akinek mérnöki diplomája van és e mellett szép dalokat komponál, egy diplomás tanárt, kitűnő geneologust, aki marhakereskedéssel foglalkozik. Van még ilyen egy csomó, tiszteljük a képzettségüket, a tisztességes munka teljes egyenlőrangúsága iránt való okos érzéküket, világos és józan gondolkodásukat.

Ugyanugy tiszteljük Eöry Gyula dr.-t is és kívánunk neki új mesterségében becsületos szerencsét és a tisztességes munkát megillető áldást. Amikor a példáját imé kiemeljük, ez nem azt jelenti, mintha azt kívánánk: csapjon föl minden fogalmazógyakornok asztalosnak. Se ilyen nagyra, se ilyen kevésre az asztaloságot nem tartjuk. Nem ez az egyetlen mesterség, amelyen boldogulni lehet és nem is olyan mesterség, hogy ebben mindenki megállhat, aki másban megállni nem képes.

Aki azon a pályán, amelyre készül, vagy amelyre küldték, boldogulni tud: az csak maradjon meg rajta és haladjon békeséggel; de aki csalódott, akinek a sik, amelyet az életben elfoglalt, kalászt teremni nem akar: az keressen új ösvényt, termőbb vidéket, lehetőleg olyat, amely felé a hajlandósága is tereli. Ha az asztaloságot itéli ilyennek, tanulja meg az asztaloságot, ha a

— Én már kiszemeltem egy fiskálist, aki nem olyan gazember, mint a többi.

— Urak lesznek itt még egyszer a Vadághyak.

— Ha az egész hunczut felsőség összeáll, mégis győzni fogunk.

Nagy dohánycsempészések, portyázások után így erősítgetik egymást s így szájaszkodnak a Vadághyak. Pedig olyan kopotak, olyan elhitványodottak már. Beszélnek, hogy Vadághy Gábor, aki a báró tagjában jár. Az az egy pár földes Vadághy is jóformán beitta már a földjét az árendásnál.

— De a becsület még meg van s vissza fog jönni minden.

Ezt mondaná erre az ősz és hosszú szakállú Vadághy Ambrus, a legöregebb Vadághy. Mondaná-e vajjon? Az elmúlt ősz óta már aligha mondaná. Miért? Mert két évvel ezelőtt elhagyta a falut a Vadághy Gáspár legényfia, Pista legény megunt a nyomorúságot. Vidám, okos, jókedvű fiu volt. Az őszig hirt sem hallottak felőle.

— Csak állami kenyérbe ne állna — sóhajtottá az apja. — Félek, hogy bakter lesz, mint valami katonaviselt oláhból.

lakatosságot, tanulja meg a lakatosságot, ha a kereskedelmet, tanulja meg a kereskedést.

De tanulja meg, aminthogy imé Eöry dr. megtanulta; mert nemcsak a fiskálisságot kell tanulni. — Más mesterséget is.

Hogy doktori diploma van a zsebében: az ne zsenérozza. Sohase szégyen, ha az embernek diplomája van, ha nem lehet vele boldogulni, de bolond, aki tilalomfának nézi. Okos ember imé, tud segiteni rajta.

Sok a proletár.

— június 14.

Az időszaki bölcsek, akik a kalendárium jelzése szerint szoktak különféle eszmékről elmélkedni, most sorra szállítják a szezoncikket a pályaválasztásról. A diák még szorongó szívvel lesi a vizsgákat, magol éjszakákon át s odabaza a komoly családft, az előrelátó szülő mély gondolatokba merülve töpreng, mi lesz a fiával. Ez a kérdés felmerül előtte, ha újságot olvas, okos publicisták óvatos megfontolásra intik; a könyvkiakatokban, hirdetési rovatban, mindenütt üldözi az egész életre kiható jelentős kérdés, mily pályát jelöljön ki gyermekének. És olvassuk csak figyelemmel, mintha minket is közelebbről érintene ez a gond s mély csodálkozással látjuk, mily egybehangzó az utmutatások. Szinte valamennyi arra serkenti a szülőket, hogy olták be a gyermek szívébe a közgazdasági foglalkozások szeretetét. Hogy ne csak a jogász nemzedéket, a tisztviselő gárdát szaporítsuk az ifjúsággal, hanem a szabad és független ipari és kereskedelmi pályát.

Ilyen formán apostolkodnak a komoly és ékesszavu publicisták, irásuk minden sora gyöngy, amely azonban hidegen fénylik, ragyogásával nem melegíti fel a szívetket. Valljuk csak be őszintén, ki óhajt manapság egyszerű munkásember lenni? A dicsőség és nagyravágyás tulteng az emberek érzésvilágában, az apa arról ábrándozik, hogy az ifjúsági ünnepélyeken sikerrel szavaló fiában szónoki talentum rejlik s már is a jövő államférfiát, politikusát vagy hirneves kriminalistáját sejtí benne; az ólomkatonákkal szórakozó gyermeket a gondviselés is hadvezérnek szánta; a furfangos észjárású, kertető fiuból pompás ügyvéd válik és mert szépírásból kitűnőt kapott a diák, ebből már arra következtetnek, hogy a hivatalnoki pályát szeretni fogja, van

Az elmúlt ősszel aztán, egy ködös hajnalban, iszonyu harc volt a Cserjés-erdő alatt. A Vadághyak vonultak vagy huszadmagukkal dohányt cipelve. Körülkerítették őket egy nagy csapat fináncz. Talán öt vármegyéből kellett összeszedni őket, annyian voltak. Két Vadághy golyót is kapott. Kiheverték. A dohányt is elvették tőlük. Ez sem volna nagy baj. A börtönbe is vidáman vonulnának be. De hajh, a sors tönkretett mindent. A Vadághyak végleg elvesztették a harcot. Az átok, mely talán a Vág mellől kísérté őket a Rákóczi-udvarházak romjáiig, beteljesedett egészen. Hiába szoritották le ajkaikat néma kétségbeeséssel a Vadághyak. A titok kiderült. A finánczok csapatában ott járt legelsőik között a Vadághy Gáspár fia, Pista... És most már elmúltak a régi Vadághyak, a rongyosan és éhesen is harcolók. A régi, büszke vér utolsó lázadó erejét is kiadta. Most már a Vadághyak éppen olyan nyomorult, koldus, megtörött, reménytelen, semmi emberek lesznek, mint a többiek, mint majdnem valamennyien e tájon...

hozzávaló hivatottsága. Ha nem tanul, henye és szófogatlan, megfenyegetik a mumus-sal: boltos inas lesz, csizmadiának adlak. A gyermek lassan úgy gondolkodik: hogy iparosnak, kereskedőnek lenni az élet büntetése és már zsenge lelkében kifejeződik a közgazdasági pályától való irítozás. — És most jönnek a vezércikkék, a bülbül-szavu csalogatások: lépjük be az elhanyagolt közgazdasági pályát. Valaki kérdezné, hogy mit jelent ez? Miért kell az egyetlen reális megélhetési forráshoz erőszakkal toborozni a vállalkozó ifjúságot? Hát kérem, mi uri nemzet vagyunk, virtusunk a bőrkabát, a kamarási cím, az agrár; urnak születünk, hiszen demokráciánk alig fél-százados; mi megszoktuk a könnyelmű költsékezést, a dorbézolást, dominiumok elkártyázását, hogy képzelnek el bennünket a pudli mögött? Akinek az apja pedig még a kartársak tanúsága szerint kereskedéssel vagyont szerzett, a fia már gigen jár és szarvasbőr bricseszt visel. A született, de tönkrement ipszilonos ur sohasem fog közgazdasági dologra vetemedni, legfeljebb biztosító vigécznek csap fel s titokban uri rokonságát beugratja a biztosításba, a vagyonnal rendelkező új nemes, vagy demokrata pedig a gentry kopott és lejárt allűrjeit majmolja, míg vissza nem tér a csőd után elődje foglalkozásához, az adás-vevéshez.

Ha ipari és kereskedelmi pályákról beszélünk, első sorban vennék magukat reá a tőke gyermekei és így talán mihamar kiépül a magyar ipar. Akkor azután a kis ember is kenyeret kaphat tőle. De a kis embertől ne várják, hogy anyagi eszközök nélkül közgazdasági életet teremtsen — Mi nem ajánlunk semminemű pályát, a gyermek kövesse ösztönet és az apa feladata csak az legyen, hogy józan megfontolással intse, hogy felvilágosítsa az önállóság bekövetkezéséig, mivel és hogyan segítheti. Mert a társadalom azon tünetét, hogy sok a proletár, csak józan előrelátással apaszthatjuk, elpusztítani pedig jelszavakkal nem lehet, mert ahol az ország szegény, a középtársadalom tőke nélkül áll, ott kiirthatatlan a proletáriátus.

(—i)

A piacz decentralizálása.

— június 14.

A piaczok elhelyezése tárgyában szabályrendeletet alkotott a városi hatóság, melynek módosítása vált szükségessé és ez irányban már meg is indultak a tanácskozások. A D. U. legutóbbi számában lehetetlennek tartja a decentralizálást a vidéki árusok makacsodása miatt, sőt azzal a kijelentéssel lép meg, hogy ha a hatóság decentralizálás esetén helyhez kötné őket, akkor ők nem fognak Debreczenben árusítani élelmi szereket.

A D. U. már most kijelenti, hogy a hatóság nem fogja engedélyezni az új piaczokat a kofák miatt. [Mindaddig, míg ezen ügyben maguk a szakkörök nem alkotnak véleményt — hiszen hosszasan kívánnak foglalkozni vele — korainak tartjuk az ilyen kijelentéseket.

Nem vitás az ma már Debreczenben, hogy a város nagy területe miatt és különösen a külsőségek folyton szaporodó lakossága érdekében égető szükség van a város több pontján piaczokat létesíteni.

Ennek az elbírálásánál első sorban a lakosság érdeke jön szóba, nem pedig a kofák hasznosulása.

Olyan ijesztgetésnek pedig nem fogunk felülni a szakkörök, hogy ha nem teljesítik kérelmüket, akkor Debreczen város kofák nélkül marad.

Szivesen elhisszük, hogy egyelőre, mint minden változás, úgy ezen fontos közérdekű ujtás is ellenzésre talál az érdekeltek körében, de ezek fölött sokkal magasabban áll az ügyeket intéző Tanács és annak tagjai, semhogy üres fenyegetések, vagy apró önérdekek miatt a közérdeket szem elől tévesztenék.

Nem szükséges hosszasan fejtegetni álláspontunk helyességét, csak annyit jegyzünk meg, hogy ezen üdvös mozgalom érdekében figyelmébe ajánljuk az illetékes köröknek, hogy ne engedjék esetleg évtizedekre hátráltatni a város fejlődését ezen kérdés mellőzésével.

Nagy tanulmányt igénylő fontos érdeke a városnak ezen ügy helyes megoldása, azt csak úgy félvállról venni nem szabad.

Lesz még alkalmunk e helyen szakszerűen, bőven tárgyalni a kérdést s lehetőleg új eszmével hozzá járulhatunk a helyes megoldáshoz.

Jog- és pénzügyi bizottság ülése.

— A színház átalakítása. —

— június 14.

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután Vecsey Imre polgármesterhelyettes elnökle alatt ülést tartott, amelynek egyik tárgyát a színház átalakítására vonatkozó javaslat képezte.

Aczél Géza főmérnök szakszerűen fejtegette a terv szükségét és előnyeit egy a közönségre, mint a szinigazgatóra nézve. Pénzügyi szempontból pedig azért ajánlatos a javaslat elfogadása, mert a szinpad átalakítása úgy is feltétlenül szükségessé vált és ennek 120—150,000 koronára rugó költése a város közönségét terhelné. Míg ekkor a teljes átalakítás esetén a színház jóval jövedelmezőbbé válik és a szinigazgatók szivesen átvállalják a 400,000 koronát tevő összköltségek törlesztését évi 20,000 koronával.

Szántó Sámuel dr., Zádor Lajos és Fejér Ferencz dr. mindenképpen osztozták a főmérnök nézetét és hozzájárultak a javaslathoz.

Végül a bizottság valamennyi szavazattal a Márk Endre, Simonffy Imre és Kola János dr. szavazata ellenében utasította a tanácsot, hogy a javaslatot vigye a közgyűlés elé.

A bizottság javasolja a közgyűlésnek, hogy a bábaképző intézetet (női klinikát) a rendelkezésére álló terv szerint építtesse fel 330,000 korona költséggel. Rendelkezésre áll 40,000 korona, a többi 290,000 korona a felveendő nagykölcson terhére könyvelendő el.

A minisztert kérik fel, hogy az eddig évente folyósított 4000—4000 korona évi segélyt legalább is 25 évre biztosítsa a városnak.

A debreczeni műpártoló-egylet kérvényt adott be, hogy a város mindaddig, míg kulturpalotája nem lesz, engedje át a képtárlatok számára a város háza nagytermét, miután tárlatokra egyéb alkalmas hely Debreczenben nincs s legkevésbé az az Ipartestület kiállítási terme. Kéri továbbá, hogy a városi tanács 2000 koronát szavazzon meg minden évben műtárgyak vásárlására s hatalmazza fel a város a műpártoló egyletet ily összegig a vásárlásokra. A jog- és pénzügyi bizottság a kérelmet teljesítendőnek javasolja.

A Kereskedő Társulatnak, az építendő polgári iskola épületeinek számára 14,000 korona áru tégla ajándékot szavazott meg a bizottság.

Végül a bizottság javasolja, hogy a lovaregylet szerződését a közgyűlés hosszabbítsa meg, illetve a 105 hold földet használatra engedje át. Vereenydíjakra továbbra is 1000 koronát szavaztak meg.

Terefere.

— jun. 14.

Van már O. M. K. E. is Debreczenben. A sok mindenféle egyletből megint egy lett.

A debreczeni megalakulásnál bedugult a harci kürt.

Az „önálló vámterület” kiejtése szigorú büntetés terhe alatt tilos volt. De azért az elejtéséről szó sincs.

Szabó Kálmán meg is sugta egy kíváncsi kérdezősködőnek, hogy az O. M. K. E. annyit jelent, mint:

Osztrákot Megtörni Készülő Emberek!

*

Apponyi felállította a maga új nemzeti pártjait. Programja úgy hasonlít a Bánffy-éhoz, mint egyik bársonyszékény a másikhoz.

A nemzeti szellem egészséges husát mindkettőben szépen feltálatják, csak hogy Apponyiék agrár mártást, Bánffyék meg merkantil mártást adnak hozzá.

Eötvös Károly az ő zseniális eszének kanálával majd csak valahogy úgy összekeveri ezt a két mártást, hogy elenyészik a különbség.

Mákvirág.

NAPI HIREK.

— **A közgyűlés előkészítése.** Ma délelőtt a városházán Domahidy Elemér főispán elnöklésével teljes tanácsülés volt, melyen a csütörtöki közgyűlés tárgyait készítették elő és egybeállították a tárgyszorozatot, mely 40 pontból áll.

— **A városi törzsménes apasz-tása.** A közgyűlés már régebben bizottságot küldött ki Király Gyula tanácsnok elnöklésével, amelynek hivatása az volt, hogy tegyen javaslatot az iránt, hogy fenntartsák-e a törzsménes jelenlegi száma, avagy költségkimelés céljából ötvenről harminczra szállítsák le a ménes állományt. A bizottság ezt az ügyet megvitatta és végeredményében azt javasolja, hogy még költség kimelés szempontjából sem javasolja a törzsménes redukálását. A tanács ma tartott teljes ülésén hosszabb vita fejlődött ki e tárgyban. Vecsey Imre főjegyző a leszállítás mellett, Király Gyula, Roncsik főszámvevő a jelenlegi létszám fenntartását javasolja. — Kovács József polgármester ezzel szemben azt kérdi, nem lenne-e helyes ezt a kérdést elodázni addig, míg a Hortobágy rendezésének ügye előkerül, mert, szerinte, ez a kérdés szoros összefüggésben van a Hortobágy rendezésével. A tanács végeredményében azt határozta, hogy a közgyűlésnek azt javasolja, hogy a Hortobágy rendezésének ügyével kapcsolatosan tárgyalja a törzsménes kérdését.

— **Esküvő.** Wagner Ambrus máv. számtiszt vasárnap délelben tartotta meg esküvőjét Hevke Oszkár máv. főtisztviselő leányával, Margittal.

— **A városi fogatok számának megállapítása.** A törzsménes létszámának megállapítására kiküldött bizottság még azt a megbízatást is nyerte, hogy a városi fogatok számát állapítsa meg és lehetőségig csökkentse. A városnak ugyanis négy dísz fogata van: egy ötös, 2 négyes, és egy kettős fogat. A bizottság azt javasolja, hogy a jelenlegi létszám fenntartsassék. A tanács hosszabb vita után kimondta, hogy javasolja a közgyűlésnek, miként a fogatok jelenlegi létszámát tartsa fenn.

— **A debreczeni dalegylet junálisa.** A debreczeni dalegylet folyó hó 16-án, csütörtökön este fél 9 órakor kezdődőleg, valogatott, szép darabokkal dalestélyt rendez a nagyerdei Vigadóban. A Rác Károly muzsikája mellett előadandó karok s a műsor után következő, hajnalig tartó táncz híhetőleg zsufolt házat teremt. Minden jel arra mutat, hogy a nyári mulatságok egyik legértelmesebbiké s legélvezetesebbiké e dalestély lesz.

— **Borzalmas szerencsétlenség.** Nagy szerencsétlenség történt tegnap délután a Debreczen és Szoboszló között fekvő 102. sz. órháznál. Jó Ferencz pályáőr a szabadban legelő bikáját az ólba akarta beteretni. Ahogy az ól ajtajához értek, a bika neki támadt Jó Ferencznek, felöklelte, majd ledobta szarvairól és összetaposta. Mire hozzátartozói segítségére siettek, a szerencsétlen ember már nem élt.

— **Az Orsz. Ipartanács ülése.** Az országos ipartanácsot Hieronymi kereskedelemügyi m. kir. miniszter e hó 15-ére ülésre hívta össze. Tárty: a kereskedelmi miniszter iparfejlesztési programja. Az ülésen a debreczeni kereskedelmi és iparkamara részéről Szávay Gyula titkár, mint az orsz. ipartanács tagja vesz részt. A gyűlésre már el is utazott.

— **A Kossuth-dalkör Lugoson.** A lugosi dalárda a jövő hónapban tartja 50 éves jubileumát. A régi dalárda ez alkalomra új zászlót csináltat. A zászlószenteiésen a Kossuth-dalkör is képviselteti magát négy taggal és pedig: Szele György elnök, Bacsó Dezső dr. titkár, Ungváry Imre alelnök és Kovács János választmányi taggal. A zászlószegyet Szele György fogja beverni és a Kossuth-dalkör nevében szép selyemszalagot helyez a zászlóra.

— **Vigszinpad az Angol Királynőben.** Baumann Károly, a Fővárosi Orpheum hírneves komikus, egy kis, de kitűnő művészcsoporttal három napra tanyát ütött a Hauer Mulatóban. A kellemes udvarkert tegnap este megtelt közönséggel, mely a Baumann kiváló művészetében igazán gyönyörködött. Megyeri Kálmán (egy ismert kiváló színművész álneve) jeles jellemkomikus, Beliczay Bözsi ennivaló szubrett, Balássy Margit kellemes táncosnő, Fóti Sándor és Erdős Hugó ügyes, értelmes művészek. A műsor csupa jóízű számokból áll, amelyek a legjobb magyar szövegíróktól és kuplészerezőktől erednek

— **Ének a kisvasutról.** Makáma — jön máma — a redakciósutból — a helyi vasutról. — A panasz már annyi, — hogy nem lehet abban hagyni. — Volna a rendnek menete, — de azt fene megette, — mert az időért kár, — ha az ember arra vár. — Közlekedés silány, — amíg nem lesz vilány. — A vasut szállit terhet, — az ember meg gyalog mehet. — Mikor jön a dél, — az ember munkájából felkél — s haza siet — lenyelni az ebédet. — De hiába, — lehet zsába, — a lábába, — ha nem kába, — nem ül zárkába, — ahova a kisvasut belezsufol, — hogy, aki beleül, beleful; — ha már kap is helyet, — de kap is fájófejet; — mert a koci kevés, — bár ha jön az evés, — nagy a közlekedés. — Elmondtuk ezt gyakran, — de a kisvasut makran — ezosan hallgat folyton — és csak zsufol fojtón. — Nem megyünk velük előre, — mert a publikum dőre — s ha van is a városnak rendőre, — ilyenkor nem nyilik ki a csőre.

— **Halálozás.** Mátyás Frigyes, államvasuti főellenőr meghalt. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki: Fájdalommal megtört szívvel tudatjuk, hogy a szerető jó férj, a drága jó apa, nagyapa, após és rokon Mátyás Frigyes magyar királyi államvasuti főellenőr folyó hó 13-án reggeli fél 8 órakor, 56 éves korában, hosszszas szenvedés után elhunyt. Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 15-én délután 5 órakor fognak az ág. h. ev. egyház szertartása szerint, a Teleky-utczai 94. sz. háznál tartandó gyászima után, a Kossuth-utczai temetőben örök nyugalomra tétetni. Debreczen, 1904. június 13-án. Neje: özv. Mátyás Frigyesné — Kerekes Róza. Gyermekei: Irén, férjével Ferenczy Imrével. Etelka, férjével Gyulai D. Kálmánnal. Emma. Unokái: Ferenczy Károly, Irén. Gyulai D. Kálmán, Aranka, Viola és Olga. Nevelt leánya: Kerekes Berta, férjével Szigetváry Alajossal. Unokaöccse: Zahoránszky István. Béke lengjen porai felett!

— **Dalestély.** A Kossuth-dalkör jul. 3-án a nagyerdei Vigadóban dalestélyt rendez, melynek műsora a következő: 1. Nyitány. Veress Tóni zenekara által. 2. Kossuth dal. Ábrányitól. Éneklő a dalkör. 3. A pusztá sir. Heiser V.-től. Éneklő Grád Rezső egyleti tag. Zongorán kíséri Kőkert Gusztáv egyleti tag, karnagy. 4. Falu végén. Wuschingtól. Előadja a dalkör. 5. Magyar népdalok. Szóló, éneklő Boros Ferencz egyleti tag. Zongorán kíséri Kőkert Gusztáv karnagy. 6. Kossuth induló. Méritől. Előadja a dalkör. Az érdekesnek ígérkező dalestélyre a napokban küldik szét a meghívókat.

— **Vasutépítés.** M. Á. V. szászregeni állomásától Dévágig 26 km. hosszú vasut építendő. A szükséges munkálatok a következők: Az összes föld- és sziklamunkák; a vízmentesítő és csuszások ellen biztosító munkák; az ültetvények, burkolatok, fonások, védművek és az utóépítmények összes munkái; továbbá a hidak és az áteresztők alapozási és falazási, valamint vasbeton munkái; a műtárgyak vasszerkezetére helyezendő fa alkotórészek, a 20 m. nyílásig terjedő pálya-műtárgyak és bármily nyílású egyéb műtárgyak faszervezetei; a felépítmény kavicsolása és lerakása, valamint a felépítményi anyagok és a vasbeton áteresztők vasalkatrészeinek szállítása Szászregeni állomásról a felhasználási helyekre; az épületek, a vízbeszerzésre szükséges létesítmények; végre a pályabeosztás és elzárás előállítás. Határidő július hó 9. Bánatpénz 32.000 korona.

— **Elmaradt békéltetés.** Kormos Gyula ipartestületi titkárhelyettes tegnap délután 4 órára hívta össze az ácsokat és a kőműveseket, hogy a közöttük felmerült és hetek óta tartó torzalkodásoknak békés uton vessen véget. Tegnap délután az ácsok teljes számban megjelentek az ipartestületi tanácsteremben, de egyetlen egy kőműves sem jelent meg. Az ácsok csaknem egy órahosszáig vártak, aztán eltávoztak. Valóban sajnálatos dolog, hogy a kőművesek így elvágják az utját a békés elintézés lehetőségének.

— **Csizmadia kongresszus Békéscsabán.** Az ipartestületi csizmadia szakosztályt meghívták a békéscsabai csizmadiák, hogy a jövő hónap 4-én Békéscsabán tartandó csizmadia nagygyűlésen képviseltesse magát. A nagygyűlés az országos vásározasról fog tárgyalni.

— **Aki a lenelcsházra haragzik.** Két gyermeke van Molnár Sándorné Petrus Annának a lenelcsházban. A foglalkozás nélküli asszony már napok óta ott csavarog a lenelcsház körül s délelben is, este is megfogja a lenelcsház hivatalnokait, hogy adják ki két gyermekét. Tegnap meg pláne neki támadt egyik hivatalnoknak, szidta, átkozta s azzal fenyegette, hogy rájok veri az ablakot, ha ki nem adják a gyermekeit. Ezt persze nem teszik, mert a romlott erkölcsű asszony el sem tudja tartani a két kis gyermeket, de különben is tőle csak rosszat tanulhatnak. Molnárné elzárta.

— **Tanonczok vallásvizsgálja.** Az ev. ref. vallásu tanonczoknak vasárnap, jun. 19-én lesz a vallásvizsgáljuk és pedig az I. osztály A) és D) csoportja, a II. osztály A) és D) csoportja, a III. osztály A) és B) csoportja délelőtt 11 és 12 óra között vizsgáljuk; az I. osztály B) és C) csoportja, a II. osztály B) és C) csoportja, a III. osztálybeliek és a konfirmandusok pedig délután 5 és 6 óra között vizsgálznak.

— **Csak azért is Dongó!** Hiába tiltották ki Dongó Julcsát már két ízben is Debreczenből, csak visszajött megint. Mondta aztán neki a rendőr, hogy:

— Julcsa te, hisz Debreczenben ki-dobolták...

— Igen ám — vág vissza Julcsa — de az is ott van a nótában: hogy: Csak azért is Dongó!

Most pedig a Dongó Julcsa a dutyiban dudolja a maga nótáját.

— **Kőművesek gyűlése** A kőművesek holnap, 15-én délután 4 órakor az ipartestület tanácstermében gyűlést tartanak. Az ülés tárgya: az ácsok ellen folyó mozgalom és erre vonatkozó intézkedések.

— **A közönség rovására.** A békéscsabai csizmadiák átírtak a debreczeniekhez. Átíratukban azt fejtegetik, hogy mennyire megdrágult a bőr és a többi csizmakellékek ára és hogy ők ezért a csizmák árát 20 százalékkal felemelték s felhívják debreczeni szaktársaikat, hogy ők is emeljék fel a csizmák árát. A debreczeni csizmadiák ma délután 4 órakor tartanak ez ügyben ülést. Reméljük, hogy a békéscsabai csizmadiák határozata nem lesz irányadó a debreczeniekre nézve s nem fogják a csizmaárakat aránytalanul emelni.

— **Tolvaj hetes.** Czabán Dániel pékmesternél szolgált hetesi minőségben Nyéki Imre. Tegnap azzal bizta meg Nyékit gazdája, hogy a vendéglősöktől szedje be a sütemények árát. Nyéki be is szedett mintegy 28 koronát, de az egyik vendéglőben ott ragadt s a pénzt hiába várta gazdája. A tolvaj hetest ott fogta el a 16-es számú rendőr a vendéglőben, hol vigan mulatott Nyéki a lopott pénzből. Most aztán ül.

— Thaly Kálmán és az Akadémia.

A Magyar Tudományos Akadémia történelmi és társadalom tudományi osztálya tegnap felolvasó ülést tartott. Az elnöki széket Thaly Kálmán, az ujonnan megválasztott osztályelnök foglalta el, kit zajos éljenzéssel fogadtak. A nagy történettudós az ülés megnyitása után megindult hangon, szép szavakkal köszönte meg elnökké választását, amit irodalmi munkája legszebb jutalmának tekint. Thaly Kálmán beszédére újból felzúgott az éljenzés, mely csak akkor csitult el, amikor báró Radványi Béla tiszteleti tag lépett a dobogóra, hogy felolvassa „Balassa és Rimay barátsága” című magvas értekezését, melyet nagy tetszéssel honorált a közönség.

— A szegedi polgár és a szobor.

Egy öreg, valamikor jómódu polgár ballag el fiával együtt a Tisza-szobor előtt. Megáll, sokáig elnézi a szobrot, majd megindulva tovább halad a szép díszkertől szegélyezett aszfalt-korzón, odaszól a legény fiának — egy értelmes, világlátott fiatal iparossegédnek — no lám, hát azért kellett nekünk szenvedni... hogy ez is mögülehesen.

— De édes apám, nem ű okozta az árvizet...

— Nem hát, nem. De ű csinálta a rekonztrukciót, ami elvitte azt is, amit az árviz meghagyott.

— De a város csakugyan szebb, mint amilyen volt...

— Szebb, szebb. De nem nekünk...

(Hogy is mondta az egykor érdes nyelvű iródiák: Minek a fü akkor, ha a bárányok kivesztek?..)

— Üldözött vasutasok.

A sátoralja-új helyi törvényszék 75 vasutast helyezett vád alá. Most pedig a sátoralja—mezőlaborezi vonalon folyik az inkvizíció. A tökétebbes—varannói h. é. vasuton pedig: Balázs Jenő állomásfőnököt, Mertinkó János állomásfelügyelőt, Ruttkay Árpád főkalauzt, Tóth Bertalan és Palur Bertalan mozdonyvezetőket felfüggesztették. Ez a hallatlan üldözés a felsőmagyarországi vasutasok körében óriási elkeseredést okozott.

— Szerencsétlenség kuglizás közben.

Vasárnap délután a Jolsvay-féle kuglizóban játék közben Nagy József fodrász segéd a tekegolyóval eltörte a jobb felső czombcsontját. Az első segélyt Engel dr. és Bruckner dr. orvosok nyújtották. A szerencsétlenül járt fodrász segédet hordágyon szállíthatták lakására. Allapota válságos.

— Pikolók vizsgája.

A debreczeni pinczér szakiskola ma délután 3 órakor a Csapó-utcai ipariskola helyiségében évrő vizsgát tart Márkus Jenő gondnok és Polster Adolf igazgató vezetésével.

— Versenyfutás a vasuttal.

Bártfán egy fiatal sárosi tót legény neki indult a világnak azzal az erős szándékkal, hogy Amerikáig meg se áll. Osiko állomáson kiszállt s mire vissza akart menni a vonatra, az már indulóban volt s a keményszivű kalauz nem akarta fölengedni rája. A tótnak a vonaton volt az egész czókmókja, nem sokat teketóriázott tehát, hanem futásnak eredt és Raszlaviczán szerencsésen utól is érte a vonatot. A hosszú lábu tótot az utasok nemcsak megéljenzették, hanem derekasan meg is vendégelték.

— Megőrült polgármester.

Tragikus eset tartja izgatottságban Karczag város lakóit. Dr. Szentesi Tóth Kálmán, Karczag város polgármestere, már hosszabb idő óta nagyfokú idegbajban szenvedett, az utóbbi időben meg az elmezavar tünetei is

mutakoztak rajta. Szombaton hajnalban 3 órakor kiugrott az ágyból, a falon függő revolverét lekapta és azzal a felesége ágyához lépett. — Asszony! Kelj fel! — kiáltott az álmából felriadt asszonyra. Majd a revolvert őrjögve az asszony fejének szegezve, azt hatszor egymásután elsütötte. Mind a hat golyó talált és a boldogtalan asszony összeroncsolt fájjal, holtan roskadt össze. A lövések zajára berontottak a házbeliek, akik a polgármestert a felesége holttestén ülve, kaczagva találták és egyre kiabálta: — Ez a hősi tett! A szerencsétlen asszony dr. Hajdu Béla kir. járásbíró testvére. Tragédiája az egész városban mély részvétet és nagy megdöbbenést kelt. Az örült polgármestert szanatóriumba szállították.

— **Kézimunka kiállítás.** A Svetits-intézetben a növendékek kézimunkáiból és rajzaiból tegnap kiállítás nyílt meg, amelyet az érdeklődők reggel 8-tól délután 6-ig megtekinthetnek. A kiállítás tanúságot tesz a növendékek helyes kiképzéséről a kézimunkákban.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláleseteket jelentettek be: Özv. Matula Edéné róm. kath. 88 éves, özv. Papp Ferenczné ev. ref. 80 éves, Nagy János ev. ref. 12 hónapos.

— Összehajthatógummifürdőkádak Mentzenél.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképzés és műterem kapubejáratanál levő kirakatokban.**

TAVIRATOK.

(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

A képviselőházban.

Budapest, június 14.

A képviselőházban ma folytatták az indemnitásról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Olay Lajos keményen bírálja a kormány működését. Szemére hányja ennek a kormánynak, hogy elzárkózik minden nemzeti óhaj teljesítése elől. Kérdezi a miniszterelnököt, hogy a kiegyezést az osztrák 14. §. alapján képzeli-e megkötni? Az indemnitást nem szavazza meg.

Marjay Péter nem fogadja el a meghosszabbítást kérő javaslatot. Szemére veti Tiszának, hogy a rendes költségvetést elhuzva, előleges felhatalmazásokkal kormányoz.

Utalva a temesvári és legutóbb egy nagybecskereki esetre, vádolja a kormányt, hogy a nagytrafikok és vasuti vendéglők bérbeadásánál részrehajlóan jár el. Nem az előnyösebb ajánlat, hanem a protekció dönt. Czélszerűbbnek tartaná, ha a nagyüzemeket állami kezelésbe vennék, ami az államra nézve jövedelmezőbb volna.

Ezután Várady Károly vette éles bírálat alá a kormány eljárását.

Gyárégés.

Budapest, június 14. A külső váciúton levő Láng-féle gépgyárban tűz ütött ki. A tüzet a kéményből kipattogó szikrák idézték elő. A tűzoltóság gyorsan működésbe lépett és a tüzet eloltotta. A kár nem nagy.

Orosz-japán háború.

Budapest, június 14. Tokióból értesítenek: Togo tengernagy jelenti 10-éről, hogy a pecuuli öblöt az összes tengeralti aknáktól megtisztították. Megsemmisítettek 70 aknát és 30 uszóaknát.

Pétervári jelentés szerint ujabban erősen toborzanak a háboruban elesettek pótlására.

A horvát kiegyezés.

Budapest, június 14. A horvát regnikoláris bizottság tagjai pénteken érkeznek Budapestre. Az első ülést hétfőn tartják meg.

Elhalt költő.

Budapest, június 14. Jovanovics János, a szerbek legnagyobb költője, aki az Obrenovics-házzal rokonságban állott, ma Kameniczában 71 éves korában elhunyt.

Budapesti árutözsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

— június 14.

Készáru: 5 magasabb.

Buza októberre	9 07—9 08
Rozs októberre	6 85—6 86
Tengeri júliusra	5 25—5 26
Tengeri augusztusra	5 35—5 36
Tengeri 1905 májusra	5 52—5 53
Zab októberre	5 85—5 86
Repeze augusztusra	— — — —

A vizsga.

— június 14.

Júniusban, a tanév végén egynehány esztendő óta feltűnő statisztikai pontossággal következnek be a diáköngyilkosságok. Most vesszük Kassáról a következő hirt.

Aldorfer kir. ítélőtáblai bíró fia, aki a felsőkereskedelmi iskolának volt a növendéke, agyonlőtte magát. Tettét a vizsgálatról való félelmében követte el.

Nem akarunk unalmasak lenni és távol áll tőlünk az a szándék, hogy olvasóinkat azokkal a kitűnő gondolatokkal untassuk, amelyeket minden tanév végén a legtöbb lapban olvasni lehet. Csakhogy az ilyen eset mégis van olyan megdöbbentő, hogy szó nélkül nem térhetünk fölötté napirendre.

Érthetetlen ugyanis a tisztelt diák urak öngyilkossága. Ha valaki adósságai miatt, vagy szerelmi csalódás, elcuntság stb. miatt menekül a halálba, hát ezt valahogy meg lehet érteni, — de hogy mi lehet az oka annak, hogy a vizsgától annyira félnek a diákok, csaknem érthetetlen. Mert végre is, mi történik? Hát megbukik legfőlebb és ez nem olyan elviselhetetlen csapás, mint azt sokan képzelik.

Vagy olyan legfőbb jó az a vizsga, hogy anélkül nem elég kék az ég és nem elég zöld a fü. — Bizony ismét csak a nevelést hibáztathatjuk. A szülői házból ered az a fölfogás, hogy vizsga, pláne

érettségi nélkül az élet hajítófát sem ért nem csoda, ha a szegény diákok az; elhiszi és mivel veszélyeztetve látja ezt a rengeteg boidogságot, inkább meghal, de nem bukik meg.

Bizony, szomorú világban vagyunk és nem fogunk csodálkozni, ha a harmadik elemi iskolás kis fiú fejbőlvi magát amiatti elkésredésében, mert sehogy sem tudja megérteni, mi különbség van a kiegészítő meg a határozó között.

Hajdu vármegye közigazgatási bizottsági ülése.

— június 14.

Hajdu vármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt tartotta Domahidy Elemér főispán elnöklésével rendes havi gyűlését.

Jelen voltak: Rásó Gyula alispán, Veszprémy Zoltán főjegyző, Losonczy Almos dr. főorvos, Czeglédy Mihály dr. ügyész, Péntes Sándor árvaszéki elnök, Fauszt Elek pénzügyigazgató, Csányi Viktor tanfelügyelő, Dumbráva László anyakönyvi felügyelő, Latinovits Mihály főmérnök, Csapó István közigazgatási eljáró, Soltész Farkas, Padrach Sándor, Kiss Ferenc és Veszprémy István bizottsági tagok. Az alispáni jelentés érdekesebb adatai a következők:

Hajdu vármegye a közbiztonsági viszonyai májusban jók. Gyilkosság az egész hónapban csak egy fordult elő.

A vármegye közutai rendben vannak. Az építések több helyen részben befejeződtek, részben pedig tovább folyik az építés.

Egyenes adóban május hónap folyamán befizettek 209 273 korona 85 fillért; május hó végén hátralék maradt 1.158,484 korona 36 fillér.

A közegészségügyi viszonyok jobbakként, mint április hónapban. Több ember született, mint meghalt. Született 549, meghalt 361; szaporodás tehát 188. Járványos betegségek nem nagy mérvben fordultak elő. — Roncsoló toroklobban hat községben volt 14 beteg; meghalt 2, a többi felgyógyult. — Vörheny kilencz községben fordult elő. 34 beteg közül 19 fölépült, 4 meghalt, 11 pedig ápolás alatt maradt. — Kanyaró négy községben lépett föl; 5 beteg gyermek közül 1 meghalt. — Hasihagymáz két községben fordult elő. — Baleset következtében meghaltak öten. — Öngyilkoságnak tizen estek áldozatul. — Gyilkosság egy volt.

Az állategészségügy is elég kedvezőnek monható. Száj- és körömfájás Balmazújvárosban, Hajduböszörményben és Nádudvaron fordult elő csekély elhullással. — Sertésvész Püspökladányban, Hajduböszörményben, Mikepétesen és Hajduszoboszlón lépett föl kis mértékben. Itt említette meg a jelentés, hogy Hajdunánáson az új vágóhid fölépült.

A tanügyi jelentésből főleg említené, hogy Urbán József egyeki róm. kath. tanító az ifjúsági egyesületek szervezése körül szerzett érdemeiért 100 korona jutalomban részesült: Böszörményi Róza hajdunánási polgári leányiskolája a vallás- és közoktatási minisztertől megkapta a nyilvánosság jogot.

IRODALOM.

Szentháromság-utcza ...

Szentháromság-utcza
Szeged városának legszebbik utcája.
Mert Te lakol benne,
Szívem harmatfényes nyiló rózsaszála!

Fehér rózsaszálam!
A te édes neved az én imádságom.

Szép fehér galambom!
Te vagy az én hitem, a Szentháromságom.

Van a magas Égnek,
Van a templomoknak sok dicsőült szentje.
Imádja is őket
Hangos imádsággal buzgó hivek rendje.

Nem tehetek róla,
Ne is tartson érte senkisésem pogánynak,
De én Téged, még a
Szenteknél is jobban, hivebben imádlak.

Dóczy József.

Gondolatok és ötletek. (Salamon Ödön könyve) Csaknem tíz ives, izlésesen kiállított könyv jutott el hozzánk a minap. Ez az egyszerű fehér kötésű könyv telve van életfilozófiával és egy életében csupa ötlet, szellem és örökké gondolkozó ember oszlop bőségeivel. Egy kötet könyvet telirni olyan gondolatokkal és ötletekkel, amelyekben szellem van és életigazság, nagy élettapasztalatot és nem kevesebb mélységes tudás igényei. Néhai való jó Salamon Ödön, aki ősmagyarországa dacára holta napjáig a francia eszri képviselője volt és az irodalomban az is maradt, róttá egymás mellé ezt a temérdek gondolatot, amelyek magukon viselik alkotójuk gyöngéd lelkének minden mélységét, kedves finomságát. Halála után az emlékbizottság összegyűjtötte a nagy gondolkozó szétszórt sziporkáit és most kötetben kiadja. A könyvhöz Bródy Sándor irt előszót, igaz rajzát adván a felejtethetetlen Salamon Ödönnek. A kötet három koronáért minden könyvesboltban kapható.

VEGYES HIREK.

*** A szobaur merénylete.** Tegnap Budapesten egy napszámos elvágta a háziaszszonya nyakát, mert az nem akart neki reggelit adni. Az eset részletei a következők: A Soroksári-ut 22. számú házban lakott Sautner Antal napszámos a feleségével meg Pintér József napszámosmal, aki mint albérlő lakott a házaspárnál. — Pintér az utóbbi időkben nem fizetett és ennek dacára is Sautneréknél étkezett és lakott.

Most szombaton Sautnerné megso-kallotta Pintér potyázását és követelte az adóságot. Pintér most sem fizetett, ellenben vasárnap délben beállított Sautnerékhez és ebédet követelt. Sautnerné természetesen nem adott, amire Pintér dühöngve és fenyegetőzve elment. Este visszatért és Sautneréknél aludt. Reggel 6 órakor felébredt és ráförmedt a szobasszonyára:

— Adjon reggelit!
Sautnerné röviden kijelentette:
— Nincs!

A feldühödött napszámos erre előrántotta a borotváját és azzal az asszonynak rontott, akinek elmeszette a nyakát.

A szerencsétlen nő sikoltozására berontottak a lakásba a házbéliek és lefoglák a véres borotvával hadonászó merénylőt. A súlyosan sebesült asszonyhoz pedig a mentőket hívták.

A mentők konstatálták, hogy a 43 éves asszonynak az egész nyaka át van

metszve. A vágás a bal fültől a jobb fültőig, tíz centiméternyi hosszúságban terjedt. A szerencsétlen asszonyt haldokolva vitték Réczey tanár klinikájára. A merénylő albérlőt letartóztatták.

Egy anya rémtette. Sátoralja-ujhelyről írják: Borzalmas módon ölte meg egy napos törvénytelen magzatját Steván Mária gécsi paraszt asszony, hogy bűnét elpalástolja. Teleszurkálta a fejét az ártatlan csecsemőnek gombostűkkel. El sem lehet képzelni, hogy micsoda kínokat állhatott ki az öntudatlan apróság, mignem belepusztult sebeibe. A kis halottat elásta anyja a kertbe, de a retentő bűn nem maradhat megtorlatlanul. A dolog kitudódott s a gyilkos asszonyt letartóztatták, hogy számon kérjék tőle rettenetes tettét.

*** Az orosz-japán háború.** A szenzációt hajhászó lapok tokiói és csifui távirataikban ma újra biztos kilátásba helyezik a Port-Artur körül való döntő harcokat, de az anyag, amelyre ezt a jóslásukat alapítják, épp oly kevéssé meggyőző, mint Port-Artur elérésének híre, amelyet hetek óta majdnem naponként közölnek, de senki sem vesz komolyan. Legföljebb az érdekes a följegyzésre, amit a Daily Expressnek Nagaszakiból állítólag autoritativ helyről jeleutenek a japán hadműveletek előremenetelével Port-Artur körül. E szerint a japán utászok minden éjjel futóárkokban és sáncokban kétszáz ágyú tűznek oltalma alatt közelednek Port-Arturhoz s egyre veszedelmesebb közelségébe jutnak az orosz várnak. A japánok még eddig nem állítottak föl Port-Artur ellen nehéz ágyukat; ezeket az ágyukat csak most szerelik föl cemenetezett plattformokon. Az oroszok is keveset ágyuznak, valószínűleg azért, hogy hadiszerüket a döntő pillanatra tartogassák. — A Port-Artur körül való hadműveletekről más lapok is közölnek hasonló híreket, amelyek nemcsak katonai tudatlanságról, hanem a helyzet és a körülmények teljes félreismeréséről is tanuskodnak. Más lapok is megfelelőeknek tudósításaikban az óriás nehézségekről, a nagyon nehezen hozzáférhető hegyes vidékről és az oroszok hatalmas védelmi műveiről, amelyek tíz mérföldre terjedő, szinte hozzáférhetetlen övet alkotnak Port-Artur körül. A komolyabb ujságok egyszerűen csak azt jelentik, hogy a rendkívül szigorú távirócenzuram miatt éppenséggel semmit sem lehet megtudni a Port-Artur körül folytatott hadműveletekről. Csak az bizonyos, hogy a japánok szakadatlanul szállítanak csapatokat, ágyut és hadiszert az ostromló hadsereg részére, de már arra a legközelebbi kérdésre, hogy hol szállítják a csapatokat és a hadiszert partra, senki sem tud válaszolni. Katakoe altengernagy azt jelenti Tokióba, hogy a tálienváni öböl még nincsen egészen megtisztítva robbanó aknáktól s mult csütörtökön is talált tizenhat aknát, amelyet ártalmatlanná tett. Ugyan ez a tengerész-tiszt azt is jelenti, hogy az összes kutak vizét elemezteti, mert a környék lakói azt beszélik, hogy az oroszok elvonulásuk előtt a kutak vizét megmérgezték.

REGÉNYCSARNOK.

A boldogság.

— Francia regény. —

40
— Tökéletesen ezt. Ön tehát igazat ad nekem, keresztatyám?

— Menjünk megnézni az ökröket, szőlőt fel egyszerre Fülöp — már látom, hogy itt nekem igen is eszesek az emberek.

— Menjünk, lássuk hát az állatokat, nem bánom — felelt Mariánna. — Velünk tart keresztatyám? — S felé hajolva, halkán hozzátette: — Én elmegyek önökkel az istállóig s onnan visszatérek anyjához.

— Vele együtt követünk titeket — felelt Péter; de nem követte őket.

— Visszatért André asszonynyal a szalomba s mondá:

— Hagyjuk őket magukra, hadd intézzék el a dolgot. A percz elérkezett már, midőn Mariánna határozni fog sorsa felett. Ő akarta így, ő ösztönzi őt bizalmasságra. Most Gaucher egy egészszé fogja összefoglalni mindazon bókákat és nyílkozatokat, melyeket étkezés alatt pazarul osztogatott. Ha ez tetszik Mariánának, ami véleményünk felette közönbös, csakis áment mondhatunk reá.

André asszony nagyon nyugtalan volt; nem akarta, hogy Péter ily hamar átengedje másnak a tért.

Könyszerítette, hogy menjen ő is Mariánának után. Péter megígérte, hogy engedelmeskedik s aztán elvonult egészen egyedül, a kis puszta magány legbensőbb rejtekébe, hol az imént egy percnyi boldogságot s reményt élvezett.

Már ujólag elveszté ezt és tulzott szerénység miatt elhibázott egész életpályája keserü magányként tűnt fel neki, egy gyermek erőtöni győzelme előtt, kinek tán nincs semmi más érdeme, mint az önmagába vetett hit és bizalom.

Egy órai mély szomorkodás után visszatért anyjához, kit beszélgetésben talált Marcsával, gazdasszonyi dolgok felől, miközben segített ennek visszarakni a polczokra az étkező szereket s a sok csinos üveg-neműt.

— Nos! — szólt karonfogva Pétert s kivezette őt a kertbe — csak egyedül tért vissza?

— Nem tudom merre vannak — felelt Péter. — Az hittem, itt találom őket.

— Nem jöttek be, alkalmasint még a majorban vannak.

Anya és fiu kimentek a szobából, megkerülték a szőlőlugast. Nem látták sehal a fiatal párt.

— Most már jól láthatja anyám, hogy a hosszan tartó, magános együttlét eléggé határozó.

— Nem látom, hosszabb sétát tettek. Menj, keresd fel őket!

— Nem akartam, hogy az a színe legyen, mintha ki akarnám fürkészni lépteiket, ha pedig regényes sétát tesznek a nyírdőcskében, nem akarom, hogy keresésem által Mariánára vonjam a majorbeli cselédség figyelmét.

Mindketten visszatértek a szalomba, honan Marcsa már eltávozott volt s még egy jó negyedóráig vártak.

André asszony igen bosszus és nyugtalan volt. Péter némán ült s megtörtnek látszék.

Végre belépett Mariánna egyedül. Kissé izgatottnak látszott, ámbár mosolyt ült ajkain.

— Bocssáson meg édes barátnóm, — szólt megölelve André asszonyt, — nagyon

rosszul teljesitem önök körül háziasszonyi tisztemet, de maguknak tulajdonítsák. Miért hoztak magukkal vendégül ily vállalkozó szellemű egyént.

— Vállalkozó szellem? — szólt Péter kesergő gunnyal.

— Igen is az! Azt kívánja tőlem, hogy három órai együttlét után szeressem őt s menjek hozzá nőül. Ez kissé gyors eljárás, nemde?

— Nem igen gyors, ha sikerült megnyerni beleegyezésedet s téged határozatra bírni.

— Én el vagyok határozva! — szólt Mariánna.

— Ugy hát, — szólt Péter elkésredve, — ezennel tudunkra adod közeli férjhez meneteledet. Miért nem jött be ő maga is, hogy elmondja előttünk diadalát?

— Oh! az ő diadala nagyon is szerény, elment haza.

— Tehát egyedül tér vissza Dalmorba?

— Nem oda, Párisba megy.

— Hogy bevásárolja a ruhaneműt? — szólt bele André asszony, ki e kifejezés alatt, mint a többi falusi lakosok, a meayasszonyi ajándékot értette.

— Alkalmasint valamely párisi nő számára fogja azt nem sokára megvásárolni, — felelt Mariánna, — mert nekem kijelentette, hogy jólakott a falusi kis-asszonyokkal.

(Folyt. köv.)

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak
Szent Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és azt literenként 30 kr. jeczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény.
Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

**A fürdőre utazó közönség
figyelmébe!**

Ajánlható az **amerikai vegyszeti ruhatisztító intézet Vár-utca és Csapó-utca sarok**, a hol a legnagyobb gondnal és szakértelemmel végeztenek mindennemű férfi és női ruhák, kelengyéknek stb. tisztítása, valamint kifogá talan javítása. A felvállalt ruhákat megbízói kívánatára a csomagolás külön felszámítása nélkül bárhova elküldi.

Hajdusági
Bajuszpedró.

Szép bajusz

nyerhető a h. res Hajdusági bajuszpedró használatával, mely legjobb az összes bajuszpedró készítmények között. A bajuszt nem töri, nem tépi, mindég szép állásban tartja és soha sem keményedik meg.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotschnek V. Emil

utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

Debreczen, Kossuth-utca 8. sz.

Valamint Tóth Béla gyógyszerárban.

== AZ UJ ==

DELAINÉK,

Kretonok, Batisztok,

== ZEFIREK, ==

Bordürös- és áttört-

Ruhavásznak,

már raktáron vannak

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debreczen, Kossuth-utca 5

== A ki ==
olecsón, jól, praktikusán és modernül
építkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához Debreczenben Hunyadi-u. 21.

Templomok, városi lakónházak kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonirozást vagy bármily építkezéshez tartozó munkát elvállal.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel előkészít a kőműves, kőfaragó és acsmesteri vizsgára. — Építő iparosoknak olcsón készit tervrajzokat, költségvetést.

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 kr. 8 fillér.

SZÜLŐK FIGYELMÉBE! 3-4 középiskolát végzett jó házból való fiu tanuló felvétetik a László Albert és Társa-féle könyvkereskedésben, Debreczen.

LAKÁS változá. Tudatom, hogy lakásomat mely eddig Hatvan-utca 31. sz. alatt volt Széchenyi utca 27. szám alá helyeztem, Popper Dávidné okl. szülész. Debreczen, Széchenyi-utca. 27.

Mindennemü gyógy és ásványvizek

a legfrissebb töltésben kaphatók:

Fritsch Károly

fűszeráru-üzletében,

Fótér, a „Bika“-szállodával szemben.

Rudolfsbad“ vizgyógyintézet

Reichenauban, Alsó-Ausztriában, másfélóránnyira Bécestől, a déli vasuton, állomása Reichenau-Payerbach.

Tökéletesen berendezve hidrotériára, elektro-mos gyógymódra gyógygymnastikára, forrólégkezelésre, szénsavas fürdőkre, törpefenyő fürdőkre, homokfürdőre

Szezon: május 15-től októberig

Május 15-től június 15-ig kedvezményes árak.

Prospektust küld az igazgatóság.

Orvosi vezető: Tulajdonosok:

Dr. M. Bittner és egy J. W. Waisnix
segédorvos. örökösei.

Üzlet a fabódében!

Ház lebontás miatt a Kenyérpiacon levő dus választéku raktáramat a szemben, ez alkalomra épített fabódéba kellett áthelyeznem.

Ezen körülmény igen jó alkalmat ad arra, hogy üzletemben levő óriási mennyiségű áruimat apasszam; oly formán, hogy tekintve a házbér csekélységét és raktárom tulzsufaltságát

azoknak árát rendkívül leszállítom.

Szives tudomására hozom tehát a tisztelt vevőközönségnek, hogy ezen ritka, kedvező alkalmat minél hamarabb kihasználni sziveskedjenek.

Raktáromon található: az idény legújabb és legszebb női divat újdonságai szövetek, vásznak, készruhák, zseb és fejkendők, kartonok, batistok, zefírek, paplanok, herisnyák nap- és esőernyők, bluzok, férfi- és női ingek, gallérok stb. stb. nagyválasztéka.

Számos látogatást kér tisztelettel

Stein László

Degenfeld-tér.

A legelősb
bevásárlási forrás

Székely Jenő és Társa

utoda

uri és női-divat
cipőraktár cégnél

Piac-
és Szent-Anna-utca
sarkán.

30 krajczár

1 liter kitünő hegyi bor kívánatra házhoz szállítva a

MOLNÁR JENŐ

Szent-Anna-utca 36. sz. a.

ujjonnan megnyílt fűszer, csemege- és bor üzletében.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
DEBRECZENBEN, FÓTÉR, 31 IK SZÁM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème arczsépitő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát napal is használható s az arcznak üdeséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb tisztátalanságnál. **1 tégely harmat-crème ára 1 korona.** A kréméhez használandó poudert, amely az arcznak tüde, ifju színt kölcsönöz, háromféle színben kapható

Harmat-arczpor, u. m.: fehér, rózsás s krém színben. Kitünő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. **Próbadoboz ára 50 fillér.** — **Nagyobb doboz 1 és 2 korona.** — **A Mollitergin,** csönöz, háromféle színben kapható

legkiválóbb arcz- s különösen kéz- és bőrápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arcz- s kéz- bőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtön! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arcz- bőrt a legrövidebb idő alatt üdévé, finommá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kéz- bőrt fehérré, puhává változtat. **Egy üveg Mollitergia ára 1 korona.**

Szomorodni borból kiváló gondal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Dr. Borsos-féle

Növényi-hajszesz. Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr betegségektől. Illata kellemes. Hatásbiztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz, nem piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. **1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona.**

Dr. Borsos-féle **Növényi hajkenőcs.** Azok részére, akik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek baráta, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyanolyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

Egy tégely hajkenőcs ára 1 korona. — A Mihalovits-féle — **Iztelen csukamájolaj** teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szivesen szedik. — A Mihalovits-féle

China-bor, China vas-bor, Condurangó-bor, Pepsin-bor.

Egy üveg ára 1 korona 60 fillér.